

Szerkesztői szállítás
Belső-kerületi 21. szám, hova a lap szállomai részét illető közlemények címzetté.
Az értekezések díjaztatnak.
Készítők nem adnak vissza.
Előfizetési díj:
Egész évre 12 frt.
Félévre 6 frt.
Negyedévre 3 frt.
Egy hónapra 1 frt.
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

K E L E T

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedő, hova az előfizetések a hirdetések küldendők.
Hirdetési díjak:
Négyzet hasábrótt garmond sor ára 10 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 50 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetések felvételnek:
Bécsben: Oppel Alajosnál (Wallseila 22. Haasensteint és Vogelmét (Neue Markt 11.).
Pesten: Lang Leopoldnál (Krisztófs 9. szám emelet.)

„KELET”

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hónapra 1 frt.
Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

A „Kelet” kiadóhivatala.

A gyalui választó-kerület polgáraihoz!

(Vége.)

3. A forgalom előmozdítására szolgálnak azon vasutak, melyek az ország minden részében részint már a forgalomnak átadottak, részint épülőfélben vannak, s melynek folytán biztosítva leszünk azon abnormis helyzetűtől, mely eddig számtalanszor előfordult, hogy jó termés idején nem birtuk terményeinket olcsó áron is elárulítani, míg rossz termés esetében a szegényebb lakosság éhséggel volt kénytelen küzdeni.

4. Felállította a törvényhozás az állami számvevőszéket. Az országgyűlés teendői közé tartozik ugyan az állam-vagyon mikénti kezelését ellenőrizni s felügyelni, hogy a kormány a költségekre megszavazott összegeket, a megszavazott mennyiségben, célra és korlátok közt használja-e fel? Ily folytonos felügyelet azonban az országgyűlésnek igen sok idejét venné igénybe, a miért felállított a minisztériumtól merőben független számvevőszék, melynek elnökét az országgyűlés kitzűzése, tagjait az elnök ajánlata nyomán nevezi ki. Ő felsége.

5. Magyarország némely részében a rablás ropant s ijesztő mérvben el volt áradva, úgy hogy ezen vidékeken senkinek se volt személye és vagyona batorságban; a törvényhatóságok képtelenek voltak a megzavart rend helyreállítására, s ennél fogva a kormány szükségesnek látta királyi biztost küldeni ki a látogatott vidékekre, s ennek működése váratlan sikert mutatott fel: rövid idő alatt több száz rabló és orgazda fogatott el, s a csend és rend e vidékeken oly módon állított helyre, hogy az ottani békés lakosok eddig nem tapasztalt nyugalmat s személy- és vagyon-biztonságot élveznek. Az országgyűlés helyeselte a ministerium eljárását, s kérésére az erre szükséges költséget megszavazta.

6. Az 1848-ki törvények megrendelték, hogy a megyék s más törvényhatóságok kormányzata, a parlamentális kormányzattal összhangzásba hozassék. Az alapelv meg volt adva, annak azonban mikénti alkalmazása — mi ily gyakorlati ténrendkívüli fontossággal bír — e jelen országgyűlés teendői közé tartozott.

Két különös tekintetre kellett különösen figyelmeztetni: hogy a kormányzás lehető gyors és pontos legyen, és hogy a törvényhatóságok önkormányzata lehetőleg fentartassék.

Számos tagból álló testület igen alkalmas arra, hogy szabályrendeletek által a tisztviselők teendőit körülírja, azokat megválassza, s felettük ellenőrzést gyakoroljon; merőben alkalmatlan az onban arra, hogy maga kormányozzon, nehézkes voltánál fogva s már csak azért is, mert folytonosan együtt nem lehetvén, a kormányzás fennakadna. Végre számos tagból álló testület felelősségének nincs értelme. Mind ezeknél fogva, nézetem szerint, igen helyes a törvényhatóságok rendezéséről szóló törvény azon határozata, hogy a törvényhatóság által választott alispán (alkapitány, királybíró vagy polgármester) kormányoz, hivatalos tetteiről azonban a közgyűlésnek számot adni tartozik.

Miután a törvényhatóság első tisztviselője, s az alája rendelt tisztviselők, egyszersmind az országos kormányzásnak is organumai, s képtelenség volna a parlamentális kormányzat legnevezetesebb attribútuma a ministeri felelősség, ha rendeletei oly tisztviselők által hajtatnának végre, kiknek kinevezésére az illető minister befolyást nem gyakorolt, s kire semmi befolyása nincsen, említett törvényezik a főispánok

hatásköre meghatározása által vette elejét ezen anomáliának. Ő foly bé a kormány részéről a választásokra a kitzűzés által, s gondoskodik arról, hogy a kormányzásban visszaélések ne legyenek, s egyesek hanyagsága vagy rosszakarata miatt, a közönség vagy egyesek kárt és hátramaradást ne szenvedjenek.

A közgyűlés teendője főképp a törvényhatóságot legközelebből érdeklő intézkedések körül forog, és éppen azért annak összealkotásában gond fordított arra, hogy azok, kik nagyobb mérvben vannak érdekelve, abban részt vehessenek, abból ki ne zárathassanak, nincs azonban attól is elzárva a közgyűlés, hogy a kormányhoz intézendő felirat, vagy az országgyűléshez felküldött kérvény útján, az egész hazát közösen érdeklő ügyekre erkölcsi befolyást gyakoroljon. Nagyobb befolyást engedni, csonkította volna a népképviselő alapján választott országgyűlés hatályát, s megbénítván a parlamentnek felelős kormány intézkedéseit, lehetetlenné tett volna egy jó és gyors kormányzást.

A törvényhatóságok teendői közé tartozik, a törvény rendszabályait úgy vinni keresztül és a szerint alkalmazni, hogy azokból üdv háromolják hazánkra.

7. A községek nálunk rendezve sohase voltak, s csaknem feltétlenül az illető járási tisztviselő rendelkezése alatt állottak. Akkor, midőn a rendezett községek képezik Európa minden mivel országában az alkotmányos élet alapját, szükségesnek látta az országgyűlés azok rendezését azon elv alapján eszközölni, hogy a mi csakis a községet illeti, azt igazítsa a község, a mi kizárólag a törvényhatóságot, a törvényhatóság s végre az egész országot illető ügyeket a törvényhozás, s mint annak kifolyása a kormány.

Ha — mint lehet remélni — e törvény rendszabályai célszerűen fognak alkalmaztatni, annak a községek felvirágzása — mi egy az ország felvirágzásával — lesz következtése.

Mellőzve a kevésbé fontos tárgyakat, úgy azokat, melyek függőben vannak, ezek azok, melyekről téged s általad tisztelt barátomat értesíteni kívántam, őszinte tisztelettel maradván

igaz barátod
Zeyk Károly.

Az 1870-ik 42-ik t. czikk 31. §. alapján alakult Kolozsmegyei kiküldöttségének a 91. §. e pontja

iránt szerkesztett

Javaslat.

Az Árvaszékről.
(Folytatás.)

127. §. Határozathozatalra az elnökön kívül 2 szavazó tag szükségeltetik.

128. §. A tanácskozás befejezte után más meggyőződésre jött szavazónak jogában áll előbbi véleményétől eltérőleg szavazni, míg az elnök a határozatot véglegesen ki nem jelentette.

A határozat kimondása után az ügy többé ujabban fel nem vétethetik.

129. §. Az elnök a határozatot azon vélemény szerint mondja ki, melylyel minden szavazó vagy azok többsége teljesen egy értelemben van.

Ha a többség szavazata hozzáadást, kihagyást vagy módosítást kíván, ezek a kiadványi tervben azonnal teljesíthetnek. Nyelv és tollbírákat, melyek által a határozat lényege nem érintetik, az elnök is kiigazíthat.

130. §. Ha a szavazatok két vélemény közt egyenlően vannak megoszolva: az elnöknek joga van, egyik vagy másik véleményhez adni szavazatát s ez által egyik vagy másik részre dönteni el a kérdést.

131. §. Ha az elnök a különböző szavazatok egyikéhez sem járulhatna, a tanácskozás egyes részletes kérdések szerint különíttetik el s minden egyes részletes kérdések szerint különíttetik el s minden egyes részletes kérdés iránt külön szavazásnak van helye. Magában értetik, hogy a részletes kérdések ebbeli elkülönítése esetében azok természetű rendjök szerint, például az előkérdés előbb mint a határozat lényege stb. bocsájtatnak szavazás alá. Valamely pont iránt meghozott határozat a többiek feletti tanácskozásnak alapján tekintendő s szavazataikat ezen alapra tartoznak fektetni azon szavazók is, a kik a határozathoz nem járultak. A kérdés azonban ugyanazon tanács által okvetlenül eldöntendő.

132. §. Midőn a határozat az előadó indítványától lényegesen eltér, a tanácsjegyző bizatik meg a kiadvány szerkesztésével, a mennyiben erre az előadó maga nem vállalkoznék.

133. §. A kisebbségben maradt szavazó maga szerkesztheti indokolt külön véleményét s ez az előadó-ívre úgy a tanács jegyzőkönyvébe minden esetre felvétetik.

134. §. Az előadó s a 132. §. esetében a tanácsjegyző a kiadványi tervet aláírni tartoznak.

135. §. Az ülés napja mind a határozat mind az előadói könyv illető rovatában a tanácsjegyző által feljegyzendő.

136. §. A hozott határozat az elnök által ezen szóval: „kiadandó” s aláírásával s a kelet megjelölésével előlattanván, a tanácsjegyzőnek adatnak át.

137. §. Minden tanácsülésről jegyzőkönyv vezetetik, melynek bevezetésében az ülés napja, továbbá a jelenlevők t. i. az elnök, ülnökök stb. nevei foglaltatnak.

A bal hasábra jön az előterjesztett ügydarabok iktatói száma s rövid kivonata, az előadás sorrendje szerint.

A szavazás folyama s a határozat érdeme rövid kivonathba a jobb hasábra iratik.

Ha az utóbbi egyhangulag hozott, elégséges ezen körülmény megemlítése; midőn azonban a vélemények akár az érdemre, akár az indokolásra nézve eltérők, az ellenvélemény is beirandó indokaival együtt, egész terjedelmében, annak megjegyzésével, hogy a határozat és ellenvélemény a szavazatok milyen alakulásával s kinek indítványára és hozzájárulásával keletkezett.

A tanácsjegyzőkönyvhöz semmit sem szabad mellékelni.

138. §. A tanácsjegyzőkönyvet az elnök és a jegyző írják alá.

A jegyzőkönyv iveri időrend szerint összerakván, a terjedelemez képest egész vagy fél ivenként bekötetnek.

139. §. A tanácsjegyző az elintézt ügydarabokat jegyzék mellett haladéktalanul a kiadóhivatalhoz teszi át.

A kiadóhivatal.

140. §. A közigazgatási kiadóhivatal egyszersmind az árvaszék kiadóhivatala is, és mint ilyen felelős az ügyiratok gyors és pontos kiadványozásáért.

Az irattár.

141. §. A közigazgatási irattárban helyeztetnek el az árvaszéki iratok is és a közigazgatási irattárnak köteles az árvaszéki iratokat rendben tartani és az ügydarabokat az előiratokkal felszerelni.

(Vége köv.)

BELFÖLD.

Toplicea, július végén.

Az erdélyi részekben adminisztratív tekintetben elhagyottabb község alig lehet, mint e regényes fekvésű Toplicea; kitűnik ez a községnek Tordamegye fels. ker. bizottmányának f. hó 28-ára Sz.-Régenbe egybehívott gyűlése elé intézett alábbi kéréséből: „Méltóságos b. főispán ur! tek. bizottmányi gyűlés!! Örömmel üdvözlöttük, a valamennyi törvényhatóságok kibocsátott, főméltóságú belügyminiszeri magas körrendeletet, melylyel a megyék szervezését vette munkálat alá.

Szintén megörvendeztetett a magas orsz. képviselőház határozata, melylyel az első foku bíróságok szervezési munkálatát tűzte ki célul.

Kétszeres örömmel hatott kivált reánk, e megye határszél lakóira, a közigazgatás s igazságszolgáltatás közegeitől távol, kik ebből reméltünk helyzetünkön orvoslást.

Annál inkább lehangolt azonban a tek. bizottmány kiküldött bizottságának előterjesztése, melylyel a felsőkerületi alispánság eltörlését hozta javaslatba.

S szintén levert a főméltóságú igazságügyminiszer már szőnyegen levő tervmunkálata, melylyel a törvényesékek székhelyei közül e felsőkerületet kitörölni méltóztatott.

Mind két előirányzat sejtelmes félelmet keltet fel bennünk, kik vagy a felsőkerülettől való elszakasztásunk vagy a közigazgatási s törvénykezési közegektől még távolabb vettetésünk előjeleit véljük láthati ezekben.

Már pedig minden oly törekvés, mi e felsőkerülettől való elszakasztásunkat idézhetné elő, egyidejűleg a felsőkerület jóllétét feltételező hírneves tutaj-kereskedést veszélyeztetné.

Tudva van, hogy e kereskedés elárúsítási főpiacza Erdélyben egyedül Sz.-Régen, míg a kellő faanyagok termelőhelye helységünk, az az Toplicea.

Mi e két helyet elválasztatlanul egybeköti: azon kapocs, mely mindenben együtt lételet követeli s ez a tutaj-kereskedés.

E két helynek egymástól közigazgatási vagy igazságszolgáltatási okból való elválasztása egyértelmű lenne azon kereskedés hanyatlásával.

Igen természetesen, mint minden üzletnek, úgy ennek is virágzását a vele foglalkozók jólléte tényén, mi idézheti elő ezt jobban, mint az ezeknek lakhelyein fenn-

álló egy és ugyanazon közigazgatási s törvénykezési közeg?

S még inkább fenyegetné e tutaj-kereskedés fennállását egy oly politikai vagy juridikai felosztás, mely a felsőkerületet külön álló közigazgatási vagy igazságszolgáltatási közegeitől ejtené el.

Mentől nagyobb valamely üzlet, népesebb az ezzel járó foglalkozás, sürgős-forgás, vállalkozás, nagy pénzforgalom, szerződéskötés, teljesítés körüli jogügyletek száma, sat. annál több okok származtatják ott a perek anyagait.

Erdélyben pedig kétségtelenül legnagyobb mértékben van meg ez így, e felsőkerületben, a tutaj-kereskedéssel.

Hol pedig a peranyagok számának ily nagy mennyisége van meg, ott az ezek feldolgozására váró bíróságoknak székhelye is méltólag meg kell hogy legyen. E nélkül szétpattan a rugó, mi a közforgalmat segítvén elő, az üzlet gyarapodását eszközl.

Az elősorsoltakból kitetszik, hogy a tutaj-kereskedés hátrányára lenne e felsőkerülettől való elszakztatásunk, s ennek külön törvénykezési közegetől való megfosztásunk.

Ezen országos üzlet hátrányával pedig a kár országossá is nőhetné ki magát.

De nem csak a kereskedést veszélyeztetné, saját jóllétünket is aláásná az.

(Vége következik.)

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, augusztus 3.

(s.) A francziáknál most elnapolás képezi a napirendet. A nemzetgyűlés kétszer 24 órára elnapolta magát; a commune-ista foglyok feletti ítélőhatalra összeült hadi törvényszék elnapolta működése megkezdését; s végre a miniszterválság is el van napolva, s egyelőre Goulard államtitkár helyettesíti J. Favret.

Az invasio által szenvedett départementok ügyében üléselő bizottság a napokban véleményt kért Thiers és Puyser Quartier uraktól is.

A kormányelnök a helyzet gyors és sommás leírása után legalább is 920 millió frankra teszi a kűháboru és a commune által okozott pusztításokat s kijelentette, hogy az országos kincstár különben is nehezülő roppant terhek mellett, ily tartozást a kormány magára nem vállalhat. A kormányt különben nem is lehet általános kártérítésre kényszeríteni, mert ha tartoznék is megfizetoi az általa védelmi szempontból számszándékkal tett pusztításokat, a háboru véletlene, a rablás és a tűz által okozott károkkért nem lehet felelős. Kijelenté azonban Thiers, hogy ő mindamelle t is tehetsége szerint segíteni kíván a szerencsétlen departementok lakosain s felkéri a nemzetgyűlést, hogy vagy közvetlenül segítse a károsultakat, vagy pedig adóikból bizonyos részt engedjen el, s hogy a poroszok által beszédett, mintegy 35 milliónyi összeget, az adózók javára tudja be. A bizottság tagjai azonban nem elégsznek meg ez engedményekkel s újabb lépéseket fognak tenni Thiers-nél, figyelmeztetvén őt különösen a poroszok azon eljárására, mely szerint az elassiai- és lotharingiaknak teljes kárpótást nyújtanak.

Az algieri lázadásról szóló hírek még mind nem akarnak kifogyni; sőt úgy látszik, hogy dacára a hiva-

A 'KELET' TÁRCZÁJA.

Milyen demokraták vagyunk mi?

Füredi prédikáció

Jókai Mórtól.

— Az „Ütökös“-ből. —

Tisztelt közönség!

Azaz hogy: bocsanat!

Tekintetes, Nemes, Nemzetes és Vitézlő, Nagyságos, Méltóságos, Főméltóságú és Kegyelmes, — Tiszteletes, Tisztelendő, Nagytisztelendő és Főtisztelendő, Érdemes és Nagyérdemű, Mélytudományú és Széptehetségű, Reményteljes, Bajos és Szellemdús, uraim, urhölgyeim és kisasszonyaim!

Ha valakinek a címét kifejejtettem volna, méltóztassék ez iránt utólagos kárpótást követelni.

Az előrebocsátott megszólításokból is sejtheti mindenki, hogy milyen demokraták vagyunk mi!

Pedig még nem mondtam el mind. Mert nálunk még a napszamosoknak is van czime. Németben, francziában, angolban az „ihr“, a „vous“, a „you“ csak a megszólítás; de „kend“ az már titulus.

A titulus dolga nálunk valódi tanulmány, mert itt nem tűri minden ember, hogy „excellenza“-nak titulálják, mint Olaszországban; hanem megkívánja azt a címét, a mi épen őt megilleti.

Nagyméltóságú ur nálunk a miniszter, ha egyuttal belső titkos tanácsos is, ha nem az, aekor kegyelmes ur. Nagyságos a báró, méltóságos a gróf; hanem ez csak Magyarországra nézve; Erdélyben megfordítva áll az illeték: ott méltóságos a báró, nagyságos a gróf; annál fogva ugyan vigyázzon, a ki egy teremben erdélyi és magyarországi grófokkal és bárókkal jön össze, hogy bele ne zavarodjék a czimezésbe; mert ez hiba lesz.

Azonkívül nagyságos urak a királyi táblai ülnökök külön-külön, hanem mikor együtt ülnek, akkor csak „tekintetes királyitábla.“

Nagyságosok és főtisztelendők az uralkodó egyházi

talos győzelmi jelentéseknek, napról napra komolyabb jelleget ölt. — Az algieri hiv. lap, a „Moniteur“ két rendeletet tartalmaz, melyek arról tanuskodnak, hogy a fölkelés leveréséről szóló hírek alaptalanok voltak. E rendeletek egyike ostromállapotba helyezi a Milianach tartomány egyik részét, a második pedig fegyver alá szöli a tartomány népfelkelését, hogy a hadsereggel egyetemben küzdjön a felkelők ellen.

Mindinkább megerősül a hír, hogy Vilmos császár és Ferencz József király találkozni fognak Gastemban. Bismarck herceg, Beust, Andrássy és Hohenwarth grófok szintén részt fognak venni a találkozásban.

Münchenből azon figyelemreméltó hirt hozza a távirat, hogy Döllinger 54 szavazattal 6 ellenében megválasztott a müncheni egyetem rectorává. Ezen választás nagy elégtétel a bátor és szabadelvű férfura nézve, ellenben annál kellemetlenebb vereség az ultramontanokra.

A bajor miniszterválság még nincs eldöntve. Az augsburgi lap szerint eddigelő csak Hegnenberg gróf szölitott föl, hogy lépjen be a miniszteriumba, a mit azonban visszautasított. Ama hír, hogy Hohenlohe herceg meghívott a királyhoz, teljesen alaptalan. Nemcsak a bajor, de a bádeni ultramontanokat is igen kellemetlenül és fájdalmasan érinti Bray gróf visszalépése. . .

A spanyoloknak sem sikerült még a cubai forradalmat leverni; a Cubából érkezett újabb tudósítások szerint a helyzet a Spanyol hadseregére nézt még sem épen oly rózsás, mint a hogy a hiv. tudósítások festették volt. Jul. 9-én sikerült Raphael Quesada tbnoknak Ciego-ban, közel Santiago de Cubához, 200 önkéntessel kikötöi; természetesen ex offio megveretett s a lázadók mind el-estek. Csak hogy nem épen így van; mert magok a spanyol katonák is megvalják hogy ők is érzékeny veszteséget szenvedtek. Több fölkelő főnök elfogtatván, felakasztott vagy föbelövetett. Denique a spanyolok még mind nem jöttek ki inquisitiónalis reminiscenciáikból.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Pesten, aug. 3. 10 ó. — p. d. e.

Érkezett: aug. 3. 11 ó. 44 p. d. e.

Állítólag Vilmos császár Gastembba utazása előtt meglátogatja Erzsébet királyné őt, Ischlben, aztán találkozik király ő feleségével; gr. Andrássy nem lesz jelen a találkozásnál.

Károly rumén fejedelem felüdülésre a kárpáti fürdőbe ment.

A francia foglyok tömeges hazaszállítása 8 nap óta befejeztetett; csak fegyenczek maradtak Németországban.

A republikanus baloldaliak visszautasíták a fusiót a szélső radicalisokkal. A communisták nem fognak deportáltatni, hanem csak száműzetnek.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, augusztus 3.

— Szláv József, földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minister tegnap érkezett Nagyváradról Kolozsvárra. Az út

főméltóságok, csak főtisztelendők a más felekezetbeliek, nagytisztelendők az esperesek, tisztelendők a plébánosok, tisztelések a lelkészek és káplányok; a tanító, az csak rektram.

Ha egy méltóságos asszony egy tekintetes urhoz megy nőül, mind a kettő nagyságosnak hivatik.

Tens ur a diplomatiszt ember, egész a városi hivatalnokig; mig az esküd is tens ur; de már a szolgabíró tekintetes. Jelesebb hybridumot nem csinált a tekintetes czimmel senki, mint Biharmegye vidám emlékezetben levő egykori főispánja, kinek egyszer fáklás zenét adtak, mire ő megköszönő szónoklatot akarván tartani, e szókra nyitá ajkait: tekintetes urak! hanem a mint meglátta ablakából azt a sok szűrös embert maga előtt, egyet változtatott a czimen s azt mondá: „tekintetes emberek!“

Nemes ur, a kinek armalisa van, és az preadicator mot is visel, a mi ősi leszármazását jelezi, például Ludasy Gans Mór.

Egyszerűen nemzetes ur az alsóbb gazdatiszt, kisvárosi mérnök, pusztabíró és írnök.

Vitézlő ur a jubilans katona.

Nagy uramnak hivatnak a borbélyok, gabnakereskedők, talpas kereskedők.

Ifju urnak czimeztetik pedig a fűszeres és rőfös szatócs, a ki aztán megöszülhet, mégis mindig ifju ur maradt.

Kegyelmed a falusi bíró, kend, mi azon alul van

Ezekhez az újabb kor még néhány czélszerű titulust esatolt.

Tisztelt polgártárs! Nagyérdemű hazafi! Érdemdús lapszerkesztő! Tehetségteljes íróársunk! Nagyműveltségű urhölgy! Lelkes honleány!

S mindezeknek helyes használatára ugyan ügyelni kell, mert akár a kisebb, akár a nagyobb czimet alkalmazza az ember illetéktelenül, a megtisztelt haragját vonja magára okvetlenül.

Látjuk bizony, hogy miniszterek és bétszemélynökök lemondanak hivatalaikról; de megtartják a nagyméltóságú és méltóságos czimet.

De megjárta ezzel a czimekben való válogatással egy Back-korszakbeli hivatalnok, kit Bezirkkommissaer létére

legnagyobb részét nyitott szénkoosin tette meg, hogy a kies vidékben gyönyörködjék. Kolozsvárt az újonnan ki-nevezett főispán, az iparkamara elnöke, a kolozs-monostori gazdasági tanintézet igazgatója, a Victoria biztosító társaság vezérigazgatója, a postaigazgató stb. fogadták városunk kedves vendégét. Legyen üdvözlő!

— Szláv miniszter ma korán reggel meglátogatta a kolozs-monostori gazdasági tanintézetet s visszatérve fogadta a tisztelgőket; nevezetesen tiszteltek: a városi képviselő, a kereskedelmi s iparkamara küldöttségileg, a bányagazgatóság s több testület és városi notabilitás. A minister ur holnap folytatja útját az erdélyi részek beljébe.

— A helybeli építészeti hivatalban tegnap folyt le a nyilvános ajánlattétel a kolozsmonostori gazdasági intézet új épületének kiépítése iránt. A kikáltási árért egy vállalkozó sem akadt, egy consortium azonban 38 százalék felül fizetéssel hajlandónak nyilatkozatá magát az építés elvállalására. A kérdés tehát megint eldöntetlenül marad, s a mi még comicussá is teszi ez ügyet, az a körülmény, hogy még a hely sincsen megállapítva, hova az új épület emeltessék.

— A szilánai, zsoboki stb. vasúti töltések tudvalevőleg mindig azzal fenyegetik a közönséget, hogy Kolozsvár s Váad között egy-egy kis időre megszakad a vasúti közlekedés; de most a baj oka már ismeretes s azért már elkészült a terv, hogy e hiányokon segítve legyen. Mint hiteles forrásból értesülünk, Francia- s Németországból bányászok hozattak, kik messzeterjedő aknák s vízvezeték-ek építése által az említett töltéseket ettől a romboló elemtől meg fogják menteni.

— A helybeli orvossebészeti tanintézetnél a sebészet, szemészet és az előkészítő tudományok (vegytan, állat-s nyővénytán) kathedrái közül a sebészetre dr. Janny; a szemészetre dr. Schuler; az előkészítő tudományokéra, dr. Ocsikovszki, dr. Hidegh és dr. Szöcs Emil terjesztettek az orvossebészeti intézet tanári kara által föl. Előttünk ismeretlenek a benső rugók, melyek e felterjesztésnél működhetek, de csodálkozva látjuk, hogy az „Orvosi Hetilap“ és a „W. Medizinische Wochenschrift“-ben közölt e névsorból teljesen hiányzik dr. Brandt József neve. Nem tudjuk a tisztelt doctor ur maga kérte e ki, hogy a kardiatióba fel ne vétessék, de annyi bizonyos, hogy a sebészet tanszékére a közvélemény jelöltje ő, ki mint mondják, e tanszéket négy éven át kitűnően supplálta és mint gyakorlati sebész Kolozsvár, de sőt Erdélyszerte feltűnő sikerrel működik. Szeretnénk egy kis felvilágosítást!

— A napokban meglátogattuk az akademia jelen évi almanachját. Biz' abba egy-egy hiba is csuszott be. Így p. o. az akademia matematikai és természettudományi szakosztályának levelező tagjai közt Berde Áron ugy szerepel, mint a kolozsvári unitarium collegium tanára. Épen csak nyolcz éve, hogy Berde a jogakademia tanárává lön.

— Alkalmilag felemlíjük a magyar akademia erdélyi-részi tagjainak neveit. Igazgató tagok: Teleky Domokos és Mikó Inre grófok; rendes tagok Brassai Sámuel és Szabó Károly; levelezők Fináli Henrik, Galgóczi Károly, Herepei Károly legid. Jakab Elek, Kovács István, Kónya János, gr. Lázár Kálmán, Mihályi Károly, Péterfy Károly Torma Károly. A mult évben elhunytak dr. Engel József és Szentkirályi Zsigmond.

— A magyar keleti vasút, mely annyi válságon ment át s oly keservesen mozog előre, hír szerint végre e élyebben fog építtetni s e czélból a részvényesektől a még

a panaszos ember egyre nagyságolt. „Én nem vagyok nagyságos, csak tekintetes.“ — „Már kérem szépen, monda rá az együgyű paraszt, erre mifelénk csak azokatszoktuk tekintetes urnak hini, a kiket megbecsülünk.“

De még szebben járt egyike a Schmerlingkorszakbeli Magyarország kancellárjainak, kit a folyamodó polgártárs egyre cancellista urnak czimeztetett. No no atyafi, monda ő excellentiája, én kancellár vagyok, nem cancellista. — No hiszem még erre is rásegítheti a jó Isten! fohászodék kegyesen a paraszt. — S ugy látszik, hogy a jó Isten meghallgatta a kívánságát.

A sárosvármegyei táblabíró is szabadkozott a méltóságos czim ellen, a mivel az instans paraszt illetgette, mondván: mit ér a titulus vitulus nélkül? — Mire a hízogó paraszt azt mondá: „meg van te benned uram mind a kettő!“

S a czimretartás megvan a legalsó rétegekig.

Mikor Talpas János uramnak elkészíti a jegyző a bizonyítványt, az nagy nehe zteléssel mond neki: „De már hát semmit sem tesz a nevem elébe?“

„Ugyan mit tehetnék oda?“

„Hát legalább azt tenné oda, hogy „néhai.“

Egy erdélyi méltóságos urnak még az összes rendelkezésünkre álló titulusok sem voltak kielégítők; ő rangbeli társait ugy czimezte, hogy „mylord“. Egyszer aztán csaknem botba ütközött e czimmel; egy falusi uraság, a kit mylordnak czimezett, ráförmedt: „mért hi az ur engem buldoggnak?“ — Ő persze, valahány buldoggot látott, azt mind mylordnak hitták, s azontul semmi mylordot nem ismert.

De hát mikor a szellem bajnokainál is kitörnek ezek a czim utáni epekedések. Nem rég azt indítványozták a magyar lapok, hogy Liszt Ferenczet ki kell nevezni „zene-grófnak.“ Akkor aztán az analogia kedvéért egy festőt meg kell tenni „pemzli-bárónak s egy író „ludtollhercegnak.“

S miért ne, ha jó ötleteiért megtehette Balaton-Füred a maga tréfavirtuozát nemzet bárójának?

(Folyt. köv.)

hátra levő szesz, részvényenkint 48 frt ezüstben, legközelebb már be is fog szedetni. Magára a részvényre a teljes befizetésnek kedvező hatása leand, miután régi tapasztalat szerint csak az egész befizetett papírok bírnak igazi forgalommal a pénzpiaczon. A nagy kérdés azonban az, vajjon azon összeg, mely a befizetésekkel már befolyik, elegendő lesz-e a magyar keleti pálya teljes kiépítésére? a Waringék által folytatott gazdálkodás után nem ok nélkül kételkednek sokan ez iránt.

— A kolozsvári nyomdák négy havi kivándorlása. Adat gyanánt a forradalom történetéhez, Bartók Lukács nyomdavezető kitüntetésé alkalmából az „E. G.” fölemlíti, hogy 1849-ben a magyar kormány a kolozsvári könyvsajtókat Debreczenbe rendelte volt Bartók felügyelete alatt, a pesti kiköltözés miatt támadt hiányok pótlására. Ennek a kivándorlásnak rövid története a felügyelő jegyzete szerint im ez: „Január 31-én 1849-ben indultam Debreczenbe 11 egyénnel s ott voltunk június 4-ig. A róm. kath. lyceum könyvnyomdájából elvittem rendelet következtében 2 vasprést; a ref. collegium nyomdájából 1 vasprést s mind a két nyomdából garmond és ciceró betűket nagy mennyiségben úgy, hogy a lyceum nyomdájában nagyon kevés betű maradt volt meg. Nyomatattam a Martius 15-két mindennap fél iven, hol 800, hol 600 példányban. Nyomatattam a „Budapesti Közlöny” is egynehány ivben; hivatalos nyomtatványokat is nagy számmal. Megjegyzem, hogy a „Bud. Közlöny”-nek csak mintegy 10 igen kevés példányban meglevő számát nyomták másodsor. Hazaérkeztek június 9-én.”

— Jókairól, kinek páratlan humorn fűrdői prédikációjának közlését mai számunkban kezdjük meg, a „Magazin f. d. literatur des Auslandes” című berlini lap nagyobb tanulmányt hoz, melyben az író (Trautwein von Belle jeles német esztétikus) Petőfi s Jókai között szép párhuzamot von és ezikkét ekkép rekeszti be: „Jókai beszélyei tételtől-tétellel visszatükrözik a szülőföldet; Petőfi melancholikus dalaihoz hasonlólag a pusztának szabad gyermekei, emberek mutatnak föl, kik értenek ahhoz, mint kell a természettel élni, s még nem fordultak el az egyszerűtől és őseredetitől, melyek csodás magvait a teremő az ifjúság-űde szivekbe hullatá; virágfoltjai egy örökös tavasznak, s a szív melege által szentesített népköltészet verőfényes tavaszi illata leng fölöttük.”

— Bartók Lukács, mint már említők, érdmet kapott az országos egyesület részéről; ez alkalmából tegnap a lyceumi nyomdában kedélyes lakoma volt, melyben a nyomdatulajdonosak és a három helybeli nyomda képviselői vettek részt.

— Munkácsy Mihály, jeles festőnk közelebb Londonban volt, hol annyira elhalmozták megrendelésekkel, hogy néhányat el sem fogadhatott. A „Ref.” egyik levelezője, ki a művészt közelebb Düsseldorfban fölkereste, egészen elálmélkodott a kitüntetések, melyekkel a németországi legnagyobb művészek is elárasztják a „genialis magyar festőt”, mint rendesen nevezni szokták. Munkácsy, ki tudvalegőleg a genre festészetben tűnt ki, kevéssel ez előtt saját magának festett egy képet, mely egy jegenyest ábrázol naplementekor. E festmény is, mely az első tekintetre igen egyszerűnek látszik, a figyelmes szemlélő előtt azonnal elárulja a művész kezét. A szürkület s a fák oly természeteknek látszanak, oly művészettel vannak festve, hogy a művész kollegái e téren is mint nagy tehetséget üdvözöltek. Levelezőnk megjegyzi, hogy Munkácsy híre bár nálunk is elég nagy, korántsem mérkőzhetik hírével a külföldön, hogy nagy urak, nagy művészek a legnagyobb előzékenységgel viseltetnek iránta. Knauz, a genre-festők egyik legnagyobbika naponként meglátogatja a művészt, csak hogy „Háborus idők” című festményének egyik alakját (a „pupos”-t) naponként megtekinthesse. Munkácsy a múlt évben 75,000 tallérnyi megrendelést kapott. A siralom-ház nagy festményének egyes alakjait közelebb nagyban is leestette s szemlére kitette Düsseldorfban.

— Szomoru esküvő. Steiner Katalin, a Ludoviceum utcában Pesten, lakó Steiner Ferencz konyhakertész 23 éves leányának esküvőjét múlt hó 30-án délután 3 órakor akarták megtartani. A völgyény a násznéppel a kitűzött időben meg is érkezett; midőn azonban a templomba készültek menni, a mennyasszonyt atyja, Steiner Ferencz, egy mellékszobába hívta be. A leány engedett atyja kívánságának, de alig hogy a szobába belépett, atyja pisztolyt rántott ki zsebéből, s azt leányára elsütötte, úgy, hogy a töltés jobb oldalát megsebezte. A pillanatban, midőn az atya látta, hogy leánya nem halt meg, feléje rohant s a pisztoly agyával hirtelen több súlyos ütést mért leány fejére, úgy, hogy az összerogyott. A lövésre és a leány szívszaggató jajgatására betódult a halálra ijedt vendégség is, s a feldühödt atyát vissza akarták tartani leánya agyonverésétől, de az öreg kezében ekkor már egy borotva villogott s a jövő perczben saját torkát ketté meté. A leány sérülései elég súlyosak, de nem életveszélyesek. A gyilkos és öngyilkos atya a Rókus kórházban még az nap este elvérzett. Hogy a szörnyű intermezzónak mi szolgálat indokul, az eddig nincs kiderítve.

— Hírlapstatisztika Északamerikában. Az „American newspapers directory for 1871.” szerint ez év elején az északamerikai egyesült államokban összesen nem kevesebb, mint 2056 különféle hírlap jelent meg, mely számából 73 a területre esik. A fennebbiekhöz csatolva a Canadai 353 és az északamerikai más angol birtok 29 hírlapját, az egész contingens 6438-ra nő. Ezek között naponként jelenik meg 637, 3-szor hetenkint 118, kétszer 129, hetenkint 4624, hónapjában kétszer 121, havonként 715, két hónap egyszer 14, és évnegyedenként 26. Hírlapok tekintetében leggazdagabb New-York állama, mely egymaga 4 1/2 millió lakós mellett 894 hírlapot mutat fel, legszegényebb Nevada (40,000 lakossal), mely csak 14-et. Magában New-York városában 371 folyóirat lát napvilágot. Hogy ha már a hírlapi statisztikáról szólunk, megjegyezzük egy füst alatt, hogy London városában már 1864-ben 729 lap jelent meg, Párisban a háboru előtt körülbelül 700, New-York tehát e tekintetben is valamint népességben a polgárosodott világ 3-ik városa. Mert Ber-

lin 1867-ben csak 137 lapot számított s Bécsben 1870-ben 205 nyomtatott. Budapest hírlapjainak száma is felülmúlja már a 100-at.

KÖZGAZDASÁG.

— A buza üszögéről, gazdáink ezidei konok-ellenségéről, többször szözlöttünk már s érdekesnek véljük még közzétenni egy tapasztalt gazda nézetét, melyet a „Z. S. K.”-ben olvasunk. A cikk, melyet Kovács Gyula ír, idevágó részében így szól:

Nekem ugyan az mondatott, hogy a búzát vetés előtt tisztára kell rostálni, s minden mérő buzára 4 lat két gálicz-követ fölolvasztottan reá locsolni s jól összekeverten elvetni, én a mi az elsőt illeti, ugyteszek, de a mi a második tételt illeti, arra nézve a két gáliczból többet, vagyis minden mérőre 8 latot, így, 1/4 fontot veszek, most már a többlet teszi-e a jó és biztos sikert, vagy pedig az elkészítés, nem tudom, de hogy nekem azóta üszögös búzám nem volt, azt a tények bizonyítják. Elmondom, mint készítettem el a folyadékot. — Minthogy én csekély gazdasággal foglalkozom, mert én csak 3/4 telekkel rendelkezem, évenként három mérő búzát vetek, így a folyadékba csak 3/4 font két gálicz-követ használok, azt pedig úgy teszem, hogy egy hat itezes fazékba a gálicz-követ beleteszem, reá friss kutyavizet töltök, így a sparrherd, vagy takaréktűzhelyre teszem, s ezt azon fölfőralom, a forralást engedem mindaddig, míg a gálicz egészen el nem olvadt, midőn ez megtörtént, a fazékra egy fedőt illeszték, hogy minél kevesebb elpárolgás történhessen, így kihűlni engedem annyira, a mennyire annak melegét a kéz kiállja, a búzát teknyőbe öntve, reá apró adagonként a folyadékot öntetem s vele összekeverve, a búzát azonnal zsákba tétetem, míg a szükséghez képesti időben elvetem, nekem az eddigi kezelés sikerült, hála a gondviselés istenének, mondhatom határunkban búzám a legtisztább, sőt gazdáink közül, ki ebben az utánzást nem restelte, annak is hasonlóan sikerült; mit hoz a jövő, azt nem tudom, de mig így sikerülni fog, én mindig ezt az irányt fogom követni.

Hogy ez ösztönt mint örökölttem el, ha a tisztelt olvasó terhére nem leszek, elmondom azt is, — egy lapályos földemen így megszereltem búzám nagyobb részét elvettem, míg a kisebb részt csupa kíváncsiságból szereltem búzával vettem el, aratáskor azt tapasztaltam, hogy a megszerelt buza közt keresve is nagynehezen lehetett egy két szál üszögös búzát találni, míg a szereletlenek egy-ötöd része bizonyos üszög volt.

De tulajdonkép, mi okozza az üszögöt, azt magamnak megmagyarázni nem tudom. Annyit azonban sejtök, miké a búzának nem tökéletes egyforma érettsége idézheti elő, értem ezt elvetett magot, és hogy a páczolás az ily éretlen búzát csirájában előli, s így az ki sem kel, következve az idő viszontagsága által, mit sokak hinni vélnek, üszöggé át sem fajulhat.

Némelyek okul a földnek éven át folytonos használatából, mások a friss trágyázásból következtetik a buza-üszögöt, én mind a két esetet valótlannak állítom, mert, főntebb is jelzem, nekem csak 3/4 szesszió birtokom van, mely hogy a 10 tagból álló házi személyzetemet eltartassa, minden évben egészen használat alatt áll, búzám mindamellett még sem üszögös, de van reá eset, midőn a buza alá szánt földnek egy részét tavasszal kitrágyáztattam, s beléje krumplit, kukoricát vagy akármilyen kapás növényt ültettem, míg a trágyázatlan részben szintén kapás növény rakatott, ennek letakarítása után tehát a vetés előtt trágyáztatott, még sem volt benne üszögös búzám, s hogy az időnek valami befolyása lehet az üszög-termelésre, azt még leginkább hiszem, mert tapasztaltam azt is, hogy egyetlen buzafejen egyik oldalán tiszta üszög, míg másik felén tiszta buza termett, még pedig a nyugati részen üszög, a keleti felén pedig buza termett, itt időbefolyásnak kellett ezen változást előidézni.

— A trágyakészítésnek új módját kísérlette meg Rim-pau szász tartománybeli híres gazda jószágán. Ugyanis marháit alá 2 — 3 hüvelyknyi szecskával almoz, a nyert trágyát pedig azon 16” széles és 9” mély gödörbe gyűjti össze, mely a marha-állás megett van alkalmazva. Minden 24 órában a trágyát a gödörből felszedik és az udvarra a trágyadombra viszik. A szecskára oly tökéletesen felszívja a vizeletet, hogy külön trágyalécsatorna és gödör feleslegessé válik. A trágyát jól összeállva öt hónapig is el lehetett nevezetesebb veszteség nélkül tartani, rakodtatása s elterítése pedig előnyösebb, mint a hosszú szalmás trágyáé; a mezőn tapasztalt hatás egyforma.

— Észak-Németországon, a hol eddig a francia bordeauxi bort legjobban kedvelték, most részint a Franciaország belviszonyai következtében megnehezült szállítási viszonyok, részint a francia termények iránti idegenkedés folytán az idő kedvezőnek látszik arra, hogy ott a magyar boroknak piacz nyitassék.

A múltgú keresk. minister úr f. év június 21-ikén 5873. sz. a. kelt leirata folytán e körülményre figyelemzetjük a termelőket, hogy egyelőre csak a bordeauxit helyettesítő vörös és a gyógyszerül használható aszaborok volnának a kivitelle legalkalmasabbak.

A kolozsvári keresk. és iparkamara.

— A kolozsvári takarékpénztár 1871. júl. havi üzlet forgalma. Bevétel: Betétek 290 tétel után 74983 frt 01 kr., visszafizetett váltók 109840 frt, 04 kr., visszafizetett előlegek 1750 frt, befizetett kamatok 2321 frt 97 kr., illetékek 629 frt 64 kr., Házbér 9 frt. Értékpapírok eladásából 4118 frt 38 kr., Értékpapírok kamatai 3 frt 66 kr., Visszafizetett elhelyezmények 10,000 frt, Államilleték előlegek után 19 frt 75 kr., összesen 203675 frt 45 kr., pénzt. mar. június 30-ról 45715 frt 32 kr. összesen 249390 frt 77 kr. Kiadás: Visszafizetett betétek s tőkésített kamatok 121. tétel után 57268 frt 28 kr., betéti folyó kamatok 5 frt 26 kr., Leszámitolt váltók 94331 frt 91 kr., előlegek értékpapírokra 2825 frt, kezelési költségekre 21 frt 50 kr., tisztí fizetések 263 frt 32 kr., megjelenési tisztelet díjakra 75 frt, bécsi bankháznak értékpapír vételre 18000 frt Pénz-

intézeteknél elhelyezményekre 22000 frt, 1869-dik évi osztalékra 32 frt, jövedelmi adóra 100 frt, Értékpapírok vételére 2530 frt értékpapírok után megtérített kamatokra 9 frt 63 kr., 1870-ik évi osztalékra 525 frt Államilleték előlegek után 19 frt 75 kr., összesen 198006 frt 65 kr., pénztári maradvány július 31-én 51384 frt 12 krajczár, összesen 249390 frt 77 kr. Kolozsvártt, július 30-án 1871.

Gabona ár Kolozsvártt augusztus 1. 1871.

(Alsó n. mérő, középpár.)

Tisztabúza 4 frt. 80 kr. Elegybúza 4 frt. 30 kr. Rozs 4 frt. 10 kr. Arpa — frt. — kr. Zab 2 frt. 65 kr. Törökbúza 4 frt 10 kr. Pityóka 2 frt. 30 kr. Marhahús fontja 21 kr.

A gyulafehérvári piacz árai július 29. 1 mérő tisztabúza, legjobb, 5 ft 50 kr, rozs 3 ft 80., elegybúza 4 ft 60 kr, zab 2 ft 20 kr. Széna mázsája 1 ft 40 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszu 12 ft 50 kr. 1 font fagygyugyertya 40 kr. Marhahús 20 kr. Konyhaliszt — f 11 kr. Borsó, kupája 24 kr., lencse 20 kr, paszuly 12 kr. Burgonya mérője 2 ft 70 kr.

A déézi piacz árai augusztus 1. 1 mérő tisztabúza, legjobb, 6 ft — kr., rozs 4 ft 60 kr., elegybúza 5 ft 80 kr., zab 2 ft 40 kr. Széna mázsája 3 ft — kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszu 10 f. — k. Fagygyugyertya fontja 40 kr. Marhahús 16 kr. Konyhaliszt 10 ft 20 kr. Borsó — ft — kr. lencse — ft, — kr. paszuly 5 ft 60 kr., Burgonya — fr — kr.

A szász-régeni piacz árai július 27. 1 auszt. mérő tisztabúza 6 ft — kr. rozs 4 ft 40k. elegybúza 4 ft 86 k. zab 2 ft — kr. Széna 1 ft. 10k. Egy öl fa 36 hüv. hosszu 10 f — k. Marhahús fontja 20 kr. Konyhaliszt 10 ft — kr. Borsó mérője 4 ft 80 kr., lencse 4 ft 80 kr, paszuly 4 ft 80 kr.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

A közönség köréből.)*

Tisztelt szerkesztő ur!

Becses lapja 167-ik. számában Három- és Miklós-várszékek nemes tisztsége, egyesült egy oly ügy képviselője ellen, mely sürgős, s így polemiait nem ismer.

Uraim! Nemes tisztség!! méltóztassanak a levéltárbeli 1496—1871 szám alatt kiadott rendeletet küldeni fel e lap szerkesztőjéhez, melynek néhány pontját addig is megsugom:

„A helyszinelő bizottmány panaszát illetőleg nem szabad pénzzel büntetni sat.”

„sem hogy az előjáróság maga eleibe idézze az illetőket, egy vagy más uton a megjelenésre kényszerítse; mert a telekkönyvi rendeletek más intézkedést rendelnek.” Kell ide commentár?

S tudják-e hogy mai napig sincs a kellő segély nyujtva?

Mi pedig szállásügyemet illeti: valótlán, hogy az elnökséghez adtam be panaszt; mert a tisztség részéről a sok lótas-futást megunván, az igazgatósághoz terjesztettem fel, és valótlán, hogy „rögtön elláttatott”, volna, mert ma sincs ellátva: állván t. i. egy szüksézből, setét ablakokkal — tehát igaz-e ezen kifejezés:

„minek végeredménye a felügyelő urra vetett homályt;” továbbá a lakás pincejeze vele vízzel évek óta — bizonytalan, én fizetem-e vagy más? s ép azért kényszerítve vagyok e miatt Baróthot ott hagyni s Bölönbe, hol ingyen világos és egészséges szállást kapok — tenni át irodámat és csak is archívumot tartani Baróthon, ha addig körülményeim nem változnak.

A mi pedig a Henter Béla és nem tudom ki által — parancs szerint — végrehajtott nyomozatot illeti: ha nem szűnnek meg ez ügyet fessegetni s Vesselényiként: „több (ételt) erélyt s kevesebb szót” kifejtteni, — okrányokkal czáfolandom meg — s ez esetben nem leend ki-mélet személy és személy között.

Hivatalos kötelmem hiv teljesítése érzetében, hivatkozva szeplőtlen multamra, bárhonnan jövő vádat visszatásítok s engedelmeiből véget vetek minden polemianak, mert 100 ezer részlet vár s ha mi szegény „földlöpők” lelkiismeretét nem csinálunk belőle: bizony másoktól nem sokat várhatunk.

Béke velünk!!!

Tisztelettel sat. Bölön, jul. 28.

Kósa Sándor,

miklós-várszéki telekk. felügyelő.

*) A közérdekű fölszólalásoknak szánt e rovat alatti közleményekért csupán a sajtóhatóság iránt vállal felelősséget a Szerk.

Nyiltér*)

Idegenek névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvártt, Julius 31-én 1871

Gerlach kereskedő Nürnbergből, Molnár György mérnök Egeresről, Német József Pestről, Özvegy Gönczi Ferenczné Bethlenből, Schmidt Albert bányahivatalnok Csik-szent-Domokosról, Harmancsok György bányanagy Csik-szt.-Domokosról, Marschner János kereskedő Fehérvárról, A. V. Tichy mérnök Fehérvárról, Karl Nekkel kereskedő Beszterczéről, Ignázt Károly lelkész B.-Hunyadról, Fekete Márton kereskedő Egeresről, Kilin Sámuel szolgabíró B.-Hunyadról, Kabós Dániel birtokos Csucsáról, Esztergál László birtokos Déésről, Zeiler János birtokos Déésről, Elekes Áron lelkész Bukurestből, Dániel Imréné királyi udvari tanácsosné Váshelyről, Beteg Ferencz birtokos Déésről, Musler József kereskedő Fehérvárról, Biró József gyógyszerész Fehérvárról, Schmeringo Sándor mérnök Déésről, br. Bánffy János Pestről, Gámán Károly ügyvéd Sz.-Régenből, Kovrig Tivadar birtokos Nagy-Enyedről.

*) E rovat alatt közlöttekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a Szerk.

HIVATALOS.

Sz. 1153-1871.

(267)

(2-3)

Pályázat.

A Rudolf korona herceg ö. cs. s apostoli kir. Fensége születése alkalmával Szamosújvár sz. kir. város közönsége által tett alapítványi helyek egyike, melylyel 75 frt. évi tanegység jár, f. évi augusztus 15-re pályázat nyitfauk.

Pályázhat minden örmény születésű, jó erkölcsű, jeles igyekezetű és a 4-dik gimnasiai osztályban magasabb osztályba oly ifjú, ki a fennebbi tulajdonokon kívül arról is igazolva leend, hogy tanpályáját önjerején tovább nem folytathatja, mindazáltal az egyformán minősítettek közül, a felsőbb osztálybelinek adatok elsőbbség.

A pályázati kérvények a fennirt napig ide beadandók.

Szamosújvár sz. kir. város közönségének július 26-án 1871 tartott közgyűléséből.

OSZTIÁN, h. főjegyző.

(265)

2-3

Pályázatok.

A kézdi-vásárhelyi községi fiu és leány elemi iskoláknál a következő tanítói állások pályáztnak.

1. A fiu iskolához igazgatói tanári állás, fizetése 400 frt: lakbér 100 frt, igazgatói teendőikért 100 frt, a ki egyszersmind a 4 d k osztály tanvezetője leend.

2. A leányiskolához igazgató tanári állás, melyre nevelőnők elő nyel pályázhatnak, kötelessége a 4-dik osztály vezetése, azon e-cthen, ha nevelőnő nyerné el az állomást, a női munka tanítás mind a négy osztályban. Férjes nevelőnők vagy nők tanárok, kiknek nejei e fokra képességgel bírnak, előnyben részesülnek.

Fizetése az iskolai épületben lévő tisztességes lakáson kívül 500 frt.

3. A fiu-és leány iskola 3 d k osztályának vezetésére pályáztnak két tanítói állás, fizetése külön külön 400 frt, s 100 frt lakbér vagy az iskolai helyiségben lakás.

4. A fiu-és leányiskola 1. és 2-dik osztályának vezetésére 4 tanítói állás, fizetése 300 frt és a fiu iskoláknál lévő lakbérben 100 frt, a leány iskoláknál 50 frt.

5. Szépirás, rajz és testgyakorlatot tanító fizetése 400 frt, lakbér 100 frt.

Pályázati batánap **September 1-ső napja** Pályázók képességi okmányaikkal ellátott folyamódásukat küldjék bé bérmentett levél útján főbíró tekintetes Benkő Pál urhoz. A tanítás october 1-én veszi kezdetét.

K. Vásárhelyt, 1871. Julius 26-án.

Varga József
isk. széki jegyző.

(266)

(2-3)

Pályázat.

Kézdi-Vásárhelyen pályázat nyitfauk egy kised-övői állomásra; fizetés 500 frt, lakás az intézetben vagy pedig lakásbér 100 frt.

Ezen intézetben a tanítvány magyar, azonban azon tanárok, kik a német nyelvet is, bírnak, előnyben részesülnek.

Pályázati batánap **September 1-ső napja.**

Pályázók képességi okmányaikkal ellátott folyamódásukat küldjék bé bérmentett levél útján főbíró tekintetes Benkő Pál urhoz. A tanítás october 1-én veszi kezdetét.

Kézdi Váshelyen, 1871. Julius 26-án.

Varga József,
isk. széki jegyző.



IRODALMI UJDONSÁGOK!!

Stein János erd. muz. egyll. könyvtáros- s kiadó-
nál Kolozsvártt megjelentek s minden hazai könyvtárusnál
kaphatók:

MAGYAR POLGÁRI

törvénykezési rendtartás.

(1868. LIV. törvénycikk.)

Felvilágosító és utasító jegyzetekkel kísérté GROISZ GUSZTÁV,
jogtudor, a kolozsvári m. kir. jogakademián a büntetőjog és a polgári törvénykezés ny. r. tanára, a bírói és jogtörténelmi államvizsgálati bizottságok tagja.

Nagy 8-rét, 662 lap. Ára 5 frt.

E munkában az elméleti és gyakorlati iránynak egyaránt elég van téve. A törvény előadásán, azon sorrendben történik a melyben a törvényben az egyes §§-ok következnek, ezt kívánván a munkának gyakorlati iránya, minthogy ezen előadási rendszer a törvény egyes határozmányainak felkeresését könnyíti;— azonban a törvény minden egyes cizmet és fejezetét egy általános bevezetés előzi meg, melyben az azon cizim- vagy fejezetben tartalmazott elvek megismertetve és kellőleg megvilágosítva vannak, így a munka a jogtanuló ifjúságnak is hasznos tankönyvvil szolgálhat;— végül a törvény eredeti szövegét felvilágosító és utasító jegyzetek kísértik s egyszersmind a fontosabb iromány-példák az illető helyeken felvették.

Azon körülmény, hogy szerző e munkának megírásával nem sietett, ennek csak előnyére szolgál, mivel így lehetséges lett, hogy a m. kir. curiának miut semmitő-zárk az új törvénykezési rendtartás életbelépte óta hozott elvi jelentőségű döntvényei mindenütt figyelemben tartattak és felhasználattak, melyek pedig a törvény kellő értelmezésére igen hasznos anyagot nyújtanak, míg a törvény életbeléptével majdnem egyidejűleg megjelent munkák ezen hasznos anyagot merőben nélkülözik.

Községi faiskola.

Alapvonalok a gyümölcsstenyésztésre.

Községek, néptanítók, gazdák számára írta **Kócsi Károly**, a kolozsvári
ev. ref. főtanodában a természetrajz r. tanára.

(A szöveg közé nyomott 58 ábrával s egy tervlappal.)

Nagy 8-rét, X. és 200 lap. Ára 1 frt 50 kr.

COLLECTION

British authors.

Tauchnitz edition.

E jeles kiadás régibb és legújabb kötetei
folyvást kaphatók.

Der Obstbaum, seine Pflanzung und Pflege als Hochstamm.

Eine Anleitung zur rationellen Obstkultur und zur Gewinnung reicher Erträge
für Baumzüchter, Gärtner, Landwirthe, Lehrer u. s. w.
von H. GOETHE Ára 1 frt 27 kr.

Praktisches Handbuch der Obstbaumzucht,

oder Anleitung zur Anpflanzung, Heranbildung und Abwartung des Kern-, Stein-,
und Beerenobstes als Hochstamm und in Pyramiden-, Kessel-, Busch-, Säulen-,
Spalier und Gegenspalier und in Guirlandenform u. s. w., um auf einem kleinen
Raume einen grossen Fruchtertrag zu erzielen.

Für Gärtner, Gutsbesitzer, Landwirthe u. s. w. 2. umgeasb. und vermehrte
Auflage von J. HARTWIG. grossherzogl. sächs. Hofgärtner in Weimar. Mit 8
Tafeln Abbildungen. Ára 3 frt 34 kr.

Hihetetlen, de mégis igaz,
hogy az alább felsorolt

REGULÁLT ÓRÁK

oly mesés olcsó áron adnak el.

Csak 10 frt egy valódi ezüst hengeróra, kristályüveg
gel, perc mutatóval, valódi talmi arany-
lánczal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 19 frt 50 kr egy valódi angol finom tűz
aranyozású ezüst chronometer
óra, kettős köpenynyel, finomn románczozva, kristály
üveggel, finom talmi aranylánczal, medaillonnal és
jótállási jeggyel.

Csak 15 frt 50 kr egy valódi angol, finom tűzaranyozású ezüst chronometer
óra, egy köpenynyel, láncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 14 frt egy valódi angol eszmos talmi aranyhenger óra, legújabb mintájú, kettős
kristályüveggel, melyben a szerkezet elzárva is látható, talmi
aranyláncz, medaillon és jótállási jeggyel.

Csak 14 frt egy talmi arany óra, kettős köpenynyel, savonette, rugóra, kristály-
üveg- és nickelművel, valódi talmi aranyláncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 17 frt egy valódi angol, ezüst horgony óra, kristályüveg- és finom vésettél,
láncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 15 vagy 18 frt egy angol Prince of Wales, remontoir óra, a legerősebb
csőüreggel (caliber), kristályüveggel, nickelművel, valódi
eszmos talmi aranyba foglalva. Ez órák a többiek felett azon előnnyel bírnak,
hogy azokat kules nélkül lehet igazítani és felhuzni. Ily órákhoz mindenki egy talmi
aranylánczot, medaillont ingyen jótállási jeggyel kap.

Csak 15 vagy 18 frt egy egészen kised női óra, valódi ezüsből, valódi aranyozással,
nemkülönbben valódi talmi arany nyakláncz-
czal és jótállási jeggyel.

Csak 13 frt egy ezüst henger óra, rugóra és erős kristályüveggel, nemkülönbben
láncz- és medaillonnal talmi aranyból.

Csak 22 frt egy legfinomabb ezüst horgonyóra, 15 rubinra, legfinomabb talmi arany
láncz- és medaillonnal.

Csak 24 frt egy ezüst remontoir óra, mely kules nélkül felhuzható, talmi arany
láncz- és medaillonnal.

Csak 24, 26, 28 frt arany női órák, láncz, medaillon és jótállási jeggyel.

Minden ezüst és arany óra, a cs. kir. főmek bélyegző hivatala által bélyegzett.
rövidek frt 1. 1. 30, 1. 60, 2. 3, 4, 5, 6.
hosszúk frt 1. 60, 2. 50, 3. 4, 5, 6, 7.

Valmenyinyi órák első minőségűek, és másokkal esekélyebb minőségűekkel fel nem cserélendők.
Az öszszeknek előre beküldése vagy utánvétel mellett, minden megrendelés 24 óra alatt teljesítetik,
és a kívánomnak meg nem felelő cikkek, a legköszszegesebben kicserélhetnek. Nem
regulált órák 2 frttal olcsóbbak. Árjegyzékek ingyen.

Óraművesek és órakereskedők, egy-az órák minden nemében nagy választékú készletet találnak,
és csak a közvetlen Angolhonból és első kézből megszerzés, valamint a nagyban tömeges árusítás teszi lehetővé az órákat oly olcsón árusíthatni.

GLATTAU N.

1. bécsi óratelepszete (Etablissement) 51. Kärntnerstrasse 51.
Palais Todesco.

(257)

(2-3)

Ráth Mór
hivatalos kiadásai,

kaphatók saját könyvtároskedésben Pesten,
Lánegyzőg. Kugler mel. ctt. és minden könyv-
árusnál: Kolozsvártt Stein Jánosnál.
Az 1871. öszszes Törvénycikkok, negyedréti
4 frt, nyolczadrét, 1 frt 50. Zsebkkiadás
1 frt 80 kr.

1870. XLII. Törvénycikk a köztörvényhatóságok
rendezéséről. Ára 30 kr.

1871. XVIII. törvénycikk a községek rendezéséről.
8 réti népszert magyarizáttal. Ára 40 kr.

1871. XVIII. Törvénycikk a községek rendezéséről.
Zsebkkiadás. Ára 40 kr.

A polgári bíróságokra vonatkozó 1869. és 1871.
évi törvénycikk. Nyolczadrét kiadás. Ára 50.

A magyar kir. curiának, mint semmitő- és legfőbb
ítélőszéknek határozatai. A polg. törvénykezési
rendtartás (1868. 54. t. cz.) 88. ai szerint öszsz
szállította Hercegh Mihály. Ára 1 frt 60 kr.

Magyarországi rendeleték tára 1867. Második
bővített és javított hivatalos kiadás. Ára 3 frt 60 kr.

Magyarországi rendeleték tára. 1868. Második
javított és bővített hivatalos kiadás. Ára 3 frt 60 kr.

Kimerítő jegyzékek a törvények és rendeleték
hivatalos kiadásairól ingyen adnak.

Füddői olvasmány!

Tissot Marcel. „Eszterházy Johanna, Gabriella hercegnő.” Ford. Jakob Elek. Ára 1 frt 80 kr.

„Disraeli B. Lohair.” Az angol eredetiből ford. 2 kötet. Ára 5 frt.

Ponson du Terrail. „A rejtélyes Paris.” Regény 8 kötetben. Franciaából ford. Ára 8 frt.

— „A fekete mise.” Regény 4 kötetben. Franciaából ford. Ára 4 frt.

Féval Pál. „A néma ezimborák.” Történelmi regény 4 kötetben. Franciaából ford. Ára 4 frt.

Montpin X. „A vő álarc.” Regény 4 kötetben. Ára 4 frt.

Sauvrière Pál. „Roual lovag.” Történelmi regény 2 kötetben. Ára 2 frt.

Gaboriau Emil. „Paris rajnai.” Hires francia regény 6 kötetben. Ára 6 frt 40 kr.

— „Lecoc ur.” Regény 9 kötetben. Franciaából fordította Martonffy Frigyes. Ára 9 frt 40 kr.

(270)

(1-3)

Alólírtak van szerencsése tisztelettel tudatni, hogy az eddig özv. dr. Váradiné házában fennállott

fűszer-, festék-, norinbergi és rövidárak kereskedését

angusztus első hetétől kezdve a közvetlen szomszédságban eső 229. számú saját házába tette át, a hol is üzletét a t. vásárló közönség megelégedésére az eddigi figyelem és pontossággal folytatandja.

Megköszönve a 20 éven át élvezett pártfogást s azt továbbra is kérve, jutányos és pontos szolgálatával kiérdemelni leend főtörékvése.

Nagyenyeden, aug. hóban 1871.

illő tisztelettel

Winkler János.